

На основу члана 98. став 2. Закона о безбедности у железничком саобраћају („Службени гласник РС”, број 41/18),

Министар грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и министар унутрашњих послова, споразумно доносе

ПРАВИЛНИК

о унутрашњем реду у железничком саобраћају

"Службени гласник РС", број 14 од 6. марта 2019.

І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописује се унутрашњи ред у железничком саобраћају.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1) *вестибил* је основна просторија за прихват путника, која је функционално повезана са свим местима која служе за прихват, задржавање и отпрему путника;

2) *железничка станица* је службено место на железничкој инфраструктури у којем се регулише саобраћај возова и у којем се обавља улаз и излаз путника у возове намењене превозу путника, као и утовар и истовар робе;

3) *контактна мрежа* је део стабилних постројења за напајање електричне вуче дуж електрифицираних колосека;

4) *овлашћени железнички радник* је железнички радник који се стара да се лица која се налазе на железничком подручју и у возовима придржавају унутрашњег реда у железничком саобраћају;

5) *перон* је издигнута грађевина уз колосеке, односно између два суседна колосека, прописане висине изнад горње ивице шине и прописане ширине, намењен за задржавање и манипулацију путника (улазак у воз односно излазак из воза);

6) *поседнуто службено место* је место на железничкој инфраструктури намењено за извршење задатака организације железничког саобраћаја које је стално поседнуто отправником возова или овлашћеним станичним радником;

7) *службена радња* је поступак који се спроводи у циљу спречавања и отклањања радњи трећег лица које угрожавају железнички саобраћај на железничком подручју, у возовима и возилима;

8) *службено место* је место на железничкој инфраструктури намењено за извршење задатака организације железничког саобраћаја прописаних пословним редом железничке станице;

9) *стајалиште* је службено место на железничкој инфраструктури у којима се обавља ограничен путнички саобраћај и која служе искључиво за улаз и излаз путника у возове намењене превозу путника;

10) *треће лице* је особа која није запослена ни код управљача инфраструктуре, ни код железничког превозника, нити је корисник железничких услуга, а обавља радње које угрожавају железнички саобраћај на железничком подручју, у возовима и возилима.

II. ПРИСТУП И КРЕТАЊЕ ЛИЦА НА ЖЕЛЕЗНИЧКОМ ПОДРУЧЈУ И У ВОЗОВИМА

Члан 3.

Железнички радници и радници предузећа који раде за потребе управљача инфраструктуре, врше радове на прузи, у тунелу, на мосту или другом објекту, постројењу или уређају на прузи или на подручју железничког службеног места само по претходном обавештавању надлежне службе управљача инфраструктуре која регулише саобраћај на односној прузи и у складу са одобрењем о времену и условима извршења тих радова.

Лица или органи, предузећа или установе изван железнице врше радове на железничком подручју само уз претходно прибављену сагласност надлежне службе управљача инфраструктуре на чијем подручју се радови предузимају, у складу с одобрењем о времену и условима неопходним за извршење тих радова.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана не примењују се на припаднике органа унутрашњих послова и органа Војске Србије када треба да изврше одређену службену радњу, да приступе железничком подручју или да се крећу на њему у вези с обављањем послова из своје надлежности.

Органима суда, особљу станица хитне помоћи, припадницима ватрогасних јединица, органима Војске Србије, припадницима цивилне заштите, царинским органима и другим надлежним државним органима, кад треба да изврше одређену службену радњу у случају смрти или повреде лица насталих у несрећама, дозвољени су приступ и кретање на железничком подручју и на местима која нису предвиђена за приступ и кретање уз претходно обавештење најближег поседнутог службеног места.

Члан 4.

Приступ железничким објектима и возовима, као и кретање на железничком подручју организованих група лица ради разгледања, студената и ученика средњих школа при извођењу практичне наставе, као и приступ одређеним објектима лицима која нису држављани Републике Србије, дозвољени су само на основу писаног одобрења надлежне службе управљача инфраструктуре или железничког превозника и у складу с тим одобрењем.

Филмови, филмске и друге репортаже могу се снимати на основу писменог одобрења надлежне службе управљача инфраструктуре на железничком подручју, односно железничког превозника у возовима.

Осталим лицима се изузетно може дозволити приступ и кретање на железничком подручју и на местима која нису предвиђена за приступ и кретање уз претходно писмено одобрење надлежне службе управљача инфраструктуре која регулише саобраћај на односној прузи, под условима и на начин одређеним у складу с тим одобрењем.

Члан 5.

Приступ и кретање на железничком подручју дозвољени су искључиво на за то одређеним местима, у време и на начин које одреди управљач инфраструктуре.

Приступ и кретање дозвољено је:

1) на железничкој станици:

(1) у чекаоницама, вестибилима, на перонима и другим просторијама одређеним за путнике,

(2) у магацину, у просторијама, односно на местима одређеним за пријем на превоз и издавање преспеле робе, другим магацинским просторијама одређеним за приступ лица и на простору на коме се налазе истоварно-утоварни колосеци;

2) на приступним путевима одређеним за кретање лица на железничком подручју.

У пружном појасу железничке пруге дозвољен је приступ и кретање само лицима из чл. 3. и 4. овог правилника.

Пратиоци животиња и робе о којима се треба старати за време превоза, у складу са прописима којима се уређује железница, могу се кретати на подручју железничке станице само ради прибављања хране и воде за животиње и обављања других радњи у вези с робом коју прате, ако поседују легитимацију за пратиоца.

Члан 6.

Приступ и кретање на подручју железничке станице дозвољени су само у радно време станице. У стајалишту и у станици с ограниченим радним временом, у времену када она не ради, дозвољен је приступ и кретање само у време доласка, односно поласка воза за превоз путника.

Приступ и кретање у чекаоницама, вестибилима, на перонима и у другим просторијама одређеним за путнике дозвољен је лицима која имају важећу возну карту, односно намеравају да купе возну карту или поседују друге исправе које дају право приступа и кретања на тим местима.

Приступ и кретање у чекаоницама и другим просторијама одређеним за путнике дозвољени су и лицима којима је потребно обавештење у вези с путовањем или превозом робе.

Члан 7.

У станицама у којима путници прелазе из једног воза у други дозвољено је задржавање путника у за то намењеним просторијама до поласка воза којим настављају даље путовање, осим у време одређено за чишћење и уређивање тих просторија.

Члан 8.

У станицама у којима постоје подземни пролази или приступни мостови на пероне, улаз на перон и излаз с перона дозвољени су само тим путем. Прелаз преко станичних колосека није дозвољен.

У станицама и стајалиштима у којима се по изласку из воза или ради уласка у воз мора прећи преко колосека, прелаз преко колосека дозвољен је само ако се на том колосеку не налази воз. Ако се на колосеку налази воз, прелаз је дозвољен само на местима која су за то предвиђена.

Место на коме је дозвољен улаз на перон и излаз с перона мора бити видно обележено.

Улаз путника у воз и излаз путника из воза у станицама и стајалиштима дозвољен је само са стране на којој се налази станична зграда, односно са стране на којој је перон. Изузетно, на стајалишту двоколосечне пруге, улаз путника у воз и излаз путника из воза дозвољени су само на супротној страни другог суседног колосека двоколосечне пруге или на страни на којој се налази перон са прелазом изнад или испод пруге.

Члан 9.

У просторије намењене путницима дозвољено је уносити предмете и ручни пртљаг.

У просторије намењене путницима није дозвољено уносити опасне предмете, а нарочито пуно ватрено оружје, експлозивне, запаљиве и нагризајуће материје, као и предмете који сметају или наносе штету путницима.

Члан 10.

Путници и друга лица могу у станичне просторије намењене путницима уносити мале припитомљене животиње, ако то није у супротности с ветеринарским, санитарним или другим прописима и ако су те животиње затворене у кавезе, кутије и сл.

Пси које са собом воде путници и друга лица морају имати заштитну корпу и морају се држати на каишу (узици, ланцу, итд.), а њихов власник мора поседовати документа о извршеној вакцинацији.

Члан 11.

У станичне просторије није дозвољено улазити или уносити лица за која се може оправдано претпоставити да болују од заразних болести.

Члан 12.

Приступ и кретање у магацинским просторијама и на магацинском подручју дозвољени су само у просторијама, односно на местима одређеним за пријем и издавање робе и на местима одређеним за рад с корисницима железничких услуга. Кретање на тим местима дозвољено је само у радно време магацина и то лицима која примају приспелу робу, предају робу на превоз или обављају друге послове у вези с пријемом и предајом робе као што су: наручивање кола, присуствовање царинском прегледу пошиљака, утовар и истовар пошиљака, поправка товара, истовар претега и сл.

Члан 13.

Преко пруге се може прелазити само на одређеним местима – путним, односно пешачким прелазима.

Станични колосеци се могу прелазити само преко уређених мостова (надвожњака, пасарела), подземних пролаза или на другим местима која су за то одређена.

Кретање пругом и станичним колосецима и задржавање на тим местима није дозвољено, осим у случајевима из чл. 3. и 4. овог правилника.

Члан 14.

Ради коришћења железничких услуга у вези с превозом путника и робе дозвољени су приступ и кретање у време и на начин које одреди железнички превозник, и то:

1) у возовима за превоз путника од полазне до упутне станице назначене у возној исправи и то у простору предвиђеном за превоз путника;

2) у возовима за превоз робе у колима за превоз путника у саставу теретног воза или у службеним колима теретних возова.

Члан 15.

Приступ и кретање у возовима за превоз путника дозвољен је лицима с важећом возном картом.

Лица која не путују могу ући у воз на краће време са лицима која путују, ако им помажу да у воз унесу и сместе ручни пртљаг или децу, али само ако могу да изађу из воза најкасније у року од пет минута пре његовог поласка.

Путник заузима једно слободно седиште у разреду за који има возну исправу. У возовима и колима с обавезном резервацијом седишта путник може заузети само оно седиште и у оним колима који су назначени у потврди о резервацији седишта.

У случају спора у вези са седиштем кондуктер сваком путнику одређује седиште, ако у возу има још слободних места, с тим да предност имају лица с резервацијом, инвалиди, мајке са децом, болесна и стара лица.

Ако су у возу предвиђена посебна седишта – одељак или кола за одређену категорију путника, њих могу користити само ти путници. Ако таквих путника нема, та места могу заузети и други путници.

У возовима није дозвољено пушење.

Члан 16.

Дозвољено је да путник у воз уноси ручни пртљаг.

Није дозвољено уносити у воз опасне предмете којима би се могла угрозити безбедност путника, а нарочито пуно ватрено оружје, експлозивне, запаљиве и нагризајуће материје, као и предмете који сметају или наносе штету путницима.

Члан 17.

Није дозвољено да у воз улазе или да се уносе лица за која се може оправдано претпоставити да болују од заразних болести.

Члан 18.

Путници у воз могу уносити мале припитомљене животиње, ако то није у супротности с ветеринарским, санитарним или другим прописима и ако су те животиње затворене у кавезе, кутије и сл.

Пси које са собом воде путници и друга лица морају имати заштитну корпу и морају се држати на каишу (узици, ланцу, итд.), а њихов власник мора поседовати документа о извршеној вакцинацији.

Члан 19.

Лица под дејством алкохола и психоактивних супстанци и остала лица која својим понашањем узнемиравају и/или угрожавају путнике и друга лица на перону и у станичним просторијама, као и лица која се не придржавају прописа о јавном реду и унутрашњем реду у железничком саобраћају не примају се у воз ради превоза иако имају важећу возну карту.

Путници који се за време превоза понашају на начин из става 1. овог члана могу се, ако ни после опомене кондуктера или овлашћеног железничког радника не престану са таквим понашањем, искључити из даљег превоза у самој станици или у првој наредној станици у којој се воз редовно задржава.

Члан 20.

У возовима за превоз путника, као и у просторијама за путнике на железничким станицама није дозвољено просјачење, коцкање, свирање и певање за новчане накнаде, продаја сувенира, прехранбених производа и алкохолних пића, мењање валуте, итд.

Таква лица се, ако ни после опомене кондуктера или овлашћеног железничког радника не престану са вршењем неке од наведених радњи, искључују из даљег превоза у самој станици или у првој наредној станици у којој се воз редовно задржава односно биће одстрањени из просторија за путнике на железничким станицама.

Члан 21.

Ради безбедног и уредног одвијања железничког саобраћаја и очувања личне безбедности путника и других лица, лицима која се крећу на железничком подручју или се налазе у возу за превоз путника или робе није дозвољено:

1) ходање по колосецима, стајање на колосеку или у његовој непосредној близини, ходање или задржавање између жуте линије на перону која је означава границу за кретање лица и колосека на перону;

2) ходање или задржавање у близини воза или железничких кола која се крећу;

- 3) задржавање у простору између складишта и утоварно-истоварне рампе и возила, која се крећу или чије се покретање очекује;
- 4) седење или стајање крај отворених врата или на степеницама железничких кола и на прелазницама, као и на другим местима, која нису намењена за боравак путника;
- 5) прелажење и задржавање на железничкој прузи на местима која за то нису одређена и прелажење преко железничког моста и пролажење кроз тунел, као и задржавање на путним и пешачким прелазима;
- 6) ходање преко одбојника или провлачење испод њих, прелазак између два дела воза или групе возила која се крећу једна према другима, као и испред возила која се крећу;
- 7) улажење и излажење за време задржавања воза испред улазног сигнала или на отвореној прузи;
- 8) улажење или излажење у/из железничких возила кроз прозор, када су у покрету и пре потпуног заустављања;
- 9) задржавање на степеницама и платформи кола, на простору између кола, односно на спојним мостићима (спојницама), држачима, одбојницама и др.;
- 10) превоз у возу који није намењен за превоз путника без дозволе железничког превозника или управљача инфраструктуре;
- 11) нагињање кроз прозор и отварање врата железничких кола или наслањање на њих током кретања воза;
- 12) прљање, оштећивање или отуђивање инвентара и друге опреме у возовима за превоз путника и у просторима које су намењене путницима у станицама;
- 13) бацање кроз прозор железничких кола било каквих предмета, отпадака или проливање течности;
- 14) превоз возом који није намењен за превоз путника, осим по одобрењу железничког превозника;
- 15) уношење предмета наведених у члану 9. став 2. овог правилника у просторије намењене путницима, као и у воз за превоз путника;
- 16) скидање или цепање са зидова станичних просторија и путничких кола извода из реда вожње, ценовника возних исправа, обавештења, реклама, мапа железничких мрежа и др.;
- 17) паркирање моторних и других возила на железничком подручју на местима која за то нису одређена;
- 18) пењање на кров возила, на терет отворених теретних железничких кола и конструкције железничких постројења;
- 19) поливање или прскање конструкције железничких постројења, водова, изолатора или возила;

20) неовлашћено мењање положаја скретница или других уређаја којима се обезбеђује саобраћај возова или предузимање неке друге сличне радње, осим оне којом би се спречила опасност по сигурност воза, безбедност путника или других лица;

21) остављање предмета поред колосека ближе од 1,5 m од најближе шине колосека;

22) неовлашћено ходање или вожња бициклом или другим возилом железничком пругом и станичним колосецима или неовлашћено кретање простором у коме је то дозвољено само под одређеним условима;

23) преко пруге на путним прелазима који су заштићени браницима или полубраницима, ако су браници/полубраници спуштени или ако сигнално-сигурносни уређај показује забрањен прелаз преко пруге;

24) преношење преко пруге нарочито тешких или гломазних предмета или тешких возила која саобраћају на путевима с посебном дозволом за ванредни превоз, као и вуча ланаца или металних предмета, ако би се тиме додиривале обе шине колосека;

25) пуштање, напасање или кретање стоке по железничком подручју, а посебно поред железничке пруге;

26) свако друго понашање или деловање лица којим би се угрозила лична безбедност и несметано и безбедно одвијање железничког саобраћаја.

Члан 22.

Осим у случајевима из члана 21. овог правилника на електрифицираним пругама није дозвољено и:

1) додиривање телом или предметом металне конструкције која носи контактну мрежу, стуб, портал и сл., као и делове за њено причвршћивање;

2) прилажење ближе од 15 m од места где је откинути контактни вод дотакао земљу, као и залажење или задирање било каквим предметом у зону опасности контактне вода која износи 2 m у пречнику од дела контактне вода који је под напоном;

3) пењање на кров возила или на товар на отвореном возилу кад возило стоји на колосеку који изнад себе има контактну мрежу под напоном, док се вод не искључи и уземљи;

4) прскање водом или другом течношћу стубова и осталих делова металних конструкција контактне мреже, паљење ватре у непосредној близини носећих конструкција и других делова контактне мреже, бацање предмета на проводник, делове или носеће конструкције контактне мреже, ступање на шине колосека при прелажењу пруге или станичног колосека који су електрифицирани, као и седење на шини;

5) прелажење преко пруге и колосека и других места и објеката, ако је прелаз забрањен и означен једним од натписа: „забрањено ходање пругом – опасно по живот”, „забрањен приступ – опасно по живот”, „забрањено дирати – опасно по живот” или сличним натписом;

6) превозење терета друмским возилима и ношење усправљених предмета (мотке, заставе, транспаренти и сл.) који су виши од заштитних врата на путним прелазима електрифицираних пруга;

7) залажење или задирање предметом у зону опасности контактне мреже, која износи 2 m у пречнику возног вода код монофазног система 25 kV, 50 Hz или делова контактне мреже који су редовно под напоном.

III. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 23.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о унутрашњем реду у железничком саобраћају („Службени гласник РС”, број 2/16).

Члан 24.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 110-00-00241/2018-04

У Београду, 29. јануара 2019. године

Министар,

проф. др **Зорана З. Михајловић**, с.р.

Број 01-12989/18-4

У Београду, 22. фебруара 2019. године

Министар,

др **Небојша Стефановић**, с.р